

Okruhy pro bakalářské závěrečné zkoušky - ak.rok.2009-2010

KTDU FaVU, 23. listopadu 2009

1. Umění pravěkých kultur

základní charakteristika, periodizace

- **umění paleolitu v českých zemích a v západní Evropě (Věstonice, Předmostí, malby franko-kantaberské skupiny)**
- **neolitická kultura v Malé Asii a v Evropě**

2. Umění starověkých kultur

geografické vymezení, časové a stylové členění, základní charakteristika (společenské pozadí, náboženství)

- **umění Mezopotámie v době sumerské, akkadské a babylonské**
- **umění Egypta (Stará, Střední a Nová říše)**

3. Antické umění

společenské pozadí, základní charakteristika, periodizace, mytologie

- **umění na Krétě a kultura mykénská**
- **umění archaického a klasického Řecka (architektura – typy chrámů a slohů, hlavní umělecké osobnosti – Polykleitos, Feidiás, Práxitelés, Skopás, Lýsippos)**
- **Helénismus**
- **Etruská kultura a umění římského císařství a římské republiky (architektura, druhy staveb, Pompejský styl v malířství)**
- **představy o antice v umění od 18. století**

4. Křesťanské umění a počátky středověké kultury

Charakteristika, periodizace, základní problémy architektury, malířství a sochařství

- **raně křesťanské umění v katakombách, umění za vlády císaře Konstantina**
- **byzantské umění (charakteristika, hlavní centra – Cařihrad, Ravenna)**
- **karolinská a otonská renesance**
- **christianizace v českých zemích (umění Velké Moravy)**

5. Umění středověku

Charakteristika slohu, periodizace, geografické vymezení, umělecká centra, základní problémy architektury, malířství a sochařství

- Francouzské románské školy
- mnišské řády (benediktini, cisterciáci, městské řády) - jejich umění a architektura
- vznik a vývoj gotické katedrály (katedrály v oblasti Ile de France)

6. Středověké umění v českých zemích

Charakteristika slohu, periodizace, umělecká centra, architektura, malířství, sochařství - hlavní představitelé (Mistr Vyšebrodského oltáře, Matyáš z Arrasu, Petr Parléř, Mistr Theodorik, Mistr Třeboňského oltáře)

- umění za vlády Přemyslovců
- umění doby Lucemburků (Jan Lucemburský a Karel IV., nejvýznamnější stavební podniky, katedrála sv. Víta)
- pozdně gotické umění jagellonské doby (osobnosti - Benedikt Ried, Matěj Rejsek)

7. Kultura a umění renesance, manýrismus

Základní charakteristika, význam pojmů renesance, humanismus, významné osobnosti (Brunelleschi, Alberti, Ghiberti, Donatello, Masaccio...)

- raná renesance a její hlavní principy v architektuře, plastice a malbě
- vrcholná renesance (Řím a Benátky), hlavní osobnosti (Leonardo, Michelangelo, Rafael)
- záalpská renesance (české země, Německo, Nizozemí)
- manýrismus (Itálie), specifika českých zemí (manýrismus na dvoře Rudolfa II.)

8. Umění baroka

Charakteristika slohu, ideové předpoklady, základní problémy a hlavní linie (radikální a klasicistní), geografické vymezení (Itálie, Španělsko, Flámsko, Holandsko, střední Evropa), periodizace, hlavní představitelé v architektuře, malířství a sochařství

- barokní umění v Itálii (Bernini, Borromini, Caravaggio...)
- barokní umění mimo Itálii (francouzský klasicizující proud), barokní malířství ve Španělsku (Velázquez), Flámsku (Rubens) a Holandsku (Rembrandt)
- rokoko - doznívání velké freskové malby v Itálii (Tiepolo) a v Rakousku (Maulbertsch)

9. Umění baroka v českých zemích

Charakteristika slohu, periodizace, hlavní osobnosti v architektuře, sochařství a malířství

- architekti českého baroka (Kryštof Dietzenhofer, Kilián Ignác Dietzenhofer)
- sochařství českého baroka (Braun, Brokoff, Bendl)
- malířství (Škréta, Kupecký, Brandl, Reiner, Willmann, Liška)
- Česká barokní gotika (Santini)

10. Umění přelomu 18. a první poloviny 19. stol.

Zdroje, charakteristika, periodizace, hlavní problémy a nejdůležitější osobnosti

- Klasicismus (David a jeho škola), sentimentalismus, empír a čeští představitelé
- podoby romantismu ve Francii (Delacroix, Géricault)
- podoby romantismu v Německu (C.D.Friedrich), biedermeier, nazarénismus, a čeští představitelé (Tkadlík, Mánesové)
- podoby romantismu v Anglii (Blake, Turner, Constable) a USA (Hudson River school)

11. Umění druhé poloviny 19. století a počátky moderní kultury

- Realismus ve Francii (Courbet, Millet) a v Čechách (Pinkas, Barvitius, Purkyně)
- generace Národního divadla (Schulz, Zítek, Ženíšek, Aleš, Brožík, Hynais)
- rozvoj krajinomalby (barbizonská škola, česká krajinomalba 19. století)
- akademismus a historismus v malířství a sochařství

12. Sochařství 19. a přelomu 19. a 20. století

Charakteristika, základní problémy, periodizace, hlavní osobnosti

- sochařství klasicismu a romantismu, rozšíření (Canova, Thorvaldsen, Barye, Rude)
- funerální plastika a pomník
- Rodin
- J.V.Myslбек a sochařství v Čechách (Sucharda, Šaloun, Štursa, Španiel, Mařatka)

13. Impresionismus, postimpresionismus, symbolismus, secese

Charakteristika slohů, periodizace, hlavní představitelé

- **Manet a francouzští impresionisté (Monet, Renoir)**
- **francouzští postimpresionisté (Cézanne, van Gogh, Gauguin)**
- **symbolismus (Moreau, Redon), skupina Nabis**
- **secese, Art Nouveau, Jugendstil (Klimt, Gaudí, Mucha, Bielek)**

14. Architektura 20. století

Charakteristika vývojových tendencí, periodizace, hlavní osobnosti

- **moderna (Wagner)**
- **Adolf Loos**
- **funkcionalismus (Le Corbusier, CIAM)**
- **Gropius, van der Rohe a Bauhaus (hlavní myšlenky, představitelé, význam)**
- **Wright a organická architektura**

15. Česká architektura první poloviny 20. století

Charakteristika vývojových tendencí, periodizace, hlavní osobnosti

- **česká kubistická architektura (Gočár, Janák, Chochol)**
- **architektura 20. a 30. let v Praze, Hradci Králové a ve Zlíně**
- **funkcionalismus**
- **Bohuslav Fuchs a brněnská architektonická škola**

16. Moderní směry počátku 20. století

Charakteristika vývojových tendencí, periodizace, hlavní osobnosti

- **Fauvismus (Henri Matisse)**
- **Expresionismus (skupiny Die Brücke a Der Blaue Reiter, další osobnosti např. Schiele, Kokoschka, Kubin)**
- **Kubismus (Picasso, Braque, Gris)**
- **Futurismus**
- **Počátky bezpředmětné malby (Kandinskij, Mondrian, Malevič, Kupka), ruský konstruktivismus**
- **moderní směry počátku 20. století v českých zemích (český kubismus - Filla, Gutfreund)**

17. Evropská meziválečná avantgarda

charakter, význam, hlavní centra a představitelé

- **Dada (Marcel Duchamp, Picabia)**
- **André Breton a surrealismus, (Ernst, Miró, Magritte, Dalí)**
- **situace českého umění - Devětsil, artificialismus (Toyen, Šýrský), surrealismus,**
- **české umění za války - skupina Ra, Sedm v říjnu, Skupina 42**

18. Existenciální tendence ve světovém výtvarném umění poválečné éry

Charakteristika stylů, periodizace, hlavní představitelé

- **abstraktní expresionismus (Pollock) a lyrická abstrakce (Rothko)**
skupina COBRA, Art brut (Dubuffet)
- **české umění 50. a 60. let, český informel a jeho kulturní souvislosti (Boudník, Medek, Máj 57, Trasa, UB 12)**

19. Umění 50. a 60. let - neodada, pop art, nefigurativní tendence

Vysvětlení pojmů, historie, periodizace, hlavní osobnosti, souvislosti s hudbou a literaturou

- **beatnické hnutí (New York, Los Angeles, San Francisco – Kerouac, Ginsberg)**
- **od neodada k pop artu (Rauschenberg, Warhol, Lichtenstein, Hamilton)**
- **nový realismus (Klein, Arman, Niki de Saint Phalle)**
- **nová figurace**
- **lettrismus ve světě a u nás**
- **hyperrealismus ve světě a u nás (Beran, Close, Pištěk)**

20. Konstruktivní a konceptuální tendence

Vysvětlení pojmů, historie, periodizace, hlavní osobnosti

- **kinetické umění (Calder), minimalismus (Judd, Flavin, Serra)**
- **arte povera (Pistoletto a další)**
- **konceptuální umění (Beuys, Kosuth) a jeho vliv do současnosti**
- **objekt a instalace**
- **akce a dokumentace**

21. Umění 60. - 80. let

Akční umění, objekt, instalace, environment, happening, performance, akční umění, body art, land art

- **umění performance a happeningu (Klein, Schneemann, Kusama, Kaprow, Aktual a Milan Knížák)**
- **Fluxus v USA a Evropě**
- **České akční umění od konce 60. let (Křižovnická škola, významní akční umělci 70. let - Štembera, Mlčoch a j.)**
- **body art, land art, environment**
- **12/15, Tvrdohlaví, Konfrontace, hnutí a problémy v českém umění 70. a 80. let**
- **postmodernismus ve výtvarném umění a myšlení**

22. Vývoj videoartu a nových médií ve světě od 60. let a u nás od 90. let

Charakteristika, periodizace, hlavní představitelé

- **videoart od Nam June Paika k současnosti**
- **český videoart a kultura nových médií**
- **videoart a umění akce a performance**
- **multimédia a popkultura**

23. Umění a politika ve 20. století

Vysvětlení pojmů, historie, periodizace, hlavní osobnosti

- **konzervativní tendence v umění první poloviny 20. století, neoklasicismus, art deco**
- **umění nacistického Německa a fašistické Itálie, Entartete Kunst**
- **umění a komunistická ideologie, socialistický realismus v SSSR, sověla v ČSR, soc art**
- **různé podoby politické angažovanosti v umění dvacátého století**

24. Architektura druhé poloviny 20. století a design

Charakteristika, periodizace, hlavní představitelé

- **Mezinárodní styl, brutalismus, formalistické tendence**
- **proměny díla Phillipa Johnsona**
- **Kahn (nová monumentalita), Venturi**
- **postmoderní architektura**
- **dekonstruktivismus, high-tech, nová moderna**
- **design**